

AREST (42) sb m

Pisane dużą literą 31 r.; a oraz e jasne.

sg N arest (8). ◇ G arestu (13). ◇ A arest (4). ◇ I arest(e)m (1). ◇ L areście (1). ◇ pl N aresty (5).
◇ G arestów (5); -ów *SarnStat* (4), -(o)w (1). ◇ D arestóm (1). ◇ A aresty (1). ◇ L areściech (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde: areszt XVI (XVIII) – XVIII w.

1. *praw. Urzędowy nakaz zatrzymania osoby lub zajęcia czyjegoś majątku, także samo zatrzymanie lub zajęcie na wniosek poszkodowanego dla zabezpieczenia jego roszczeń aż do rozstrzygnięcia sprawy przez sąd* [*arestatio* – zapowiedzenie *Mymer*¹ 11v, *Mymer*² 11; *arestatio*, *arestum SarnStat*; *arest*, hamowanie urzędne rzeczy czyich, abo osoby jeśli gołota, zapowiedź, szperunk – *interdictio*, *interdictum*; *arestatio*, *arestum barbarae voces sunt Cn*] (23) : *ARE*ftuie kto dłużnikowi fwemu pieniądze albo iáki Itátek v kogo á dłużnik záfyę gdy pozywa *ARE*ftatorá trzy kroć ku wyzwoleniu fwego ftátku z zapowiedzi/ chcąc fye mu vpráwiedliwić/ á pozwány nie będzie ftawał: tedy ftátek áreftowány ma być z *ARE*ftu wolny. *GroicPorz* eev; *ZApowiedź* *Vrzędną* powinien każdy przyiąć zá rofkazánim *Sędzięgo/ ná fwego gołciá/ komorniká/ y ktorego kolwiek dłużniká. (marg) ARE*ft káždy przyiąć winien. (–) *GroicPorz* ee2, ee2 [2 r.], ee2v [2 r.], dd3v *marg*, oo3 [2 r.]; *A* gdzieby vćiekl [*aresztowany lub pozwany*]/ przyięgę vczyni [*jego pan*]/ iáko non dedit caufam aufugendi, ani o nim wie: także *ARE*ft y pozew go v nich nie záftał. *SarnStat* 453; *A* iże do fześci *Niedziel ARE*ft ieno trwa. [...] *ARE*ftatio servi: qui violentiam fecit confestim dominus iuftitiam administrare tenetur *SarnStat* 805; *A* wżákóz/ może ie [*pieniądze*] wyręczyć z áreftu przez ośiádłego fzlácbćicá/ iż práwu doftoi y rzeczy fádowej dofyć vczyni. *A* iefliby komu z dopuńczenia práwá albo vrzędu/ táki áreft [*na pieniądze*] był dopuńczon/ álbo dozwołon/ tedy ten co áreftuie ma áreft fwóy profequowác in eode iudicio sive officio, kędy fie tákowy áreft sítał/ do fześci *niedziél/ á niemilczéc áreftowawfzy. A* iefliby do tego czáfu nie profequowál go wedle práwá/ tedy iuż po fześci *niedziél* on áreft mocy mieć niema: y owfzem ma byđ kálfowan iáko nikkzemny. *A* pieniądze máią byđ wolne od áreftu. *SarnStat* 1161, 433, 804, 805 [3 r.], 1156.

arest na co (3): *Krąkowiánie máią fwoy Wielkierz około czynienia ARE*ftow/ na dobrá zmarłego dłużniká [!] y zbiegłego dłużniká *GroicPorz* eev, ee2; *OSiádlému* człowiekowi/ niema byđ dopuńczon *ARE*ft na pieniądze ięgo fádownie położoné albo opifáné/ okrom tego żeby mnieyfzą miał pośelsią/ niżli ono o co był ábo miał byđż pozwan. *SarnStat* 1161.

Szereg»szperunk albo *arest*: *SZperunk* albo *ARE*ft ięft *Zapowiedź* *Perfony* albo dóbr iey/ vczynioná przes fługę vrzędowego/ z rofkazánia onęgo *Sędzięgo/ pod kthorego władzą* *Perfoná* y rzecz iey ięft/ áby zapowiedne rzeczy/ ták długo były wpokoiu/ aż do rozftrzygnienia práwem z *ARE*ftátorem zálującym [!]. *GroicPorz* dd3v.

2. *Protest przeciwko skardze do Sądu lub wyrokowi* [*arrestum s. arestum Lac sr*] (14) : *Gdy* kogo zdádzą niespráwiedliwie/ á on to áreftuie w kfięgach/ tedy ten co go zdano ma pozwác owęgo/ iż go niespráwiedliwie zdál: *Iefliże* fię ták naydzye/ tedy on co go zdál ma ná onymże roku zdánie wypifác/ y winy trzy grzywny odłóżyć. *A* kto by kogo wypifál przed *ARE*ftem/ táki winy vchodzi. *UstPraw* H4v; *ARE*fty v fádu. *ARE*fty wzdawánia in contumaciam ná *Seymie/ zá Dworem/ y przed* któрымkolwiek infzym fádem máią byđż dopuńczone/ tego dniá gdy fie kondemnátia síftanie [...] *Od*

którego Areftu ízláchćic nie ma więcej płácić/ iedno grofz pifárzowi *SarnStat* 805, 805 *żp*, 1245, 1297 [5 r.], 1302, 1306.

3. Zakaz, przeszkoda [*arrestum* s. *arestum* Łac *śr*] (2) :

Szereg»arest albo zabranianie« (2): vítawiamy: áby Furmáni íolni/ wízędy okróóm Areftów álbo zábraniánia z íolą iecháli *SarnStat* 386 [*idem*] 928.

Synonimy: **1.** *szperunk*, *zapowiedzenie*, *zapowiedź*; **3.** *zabranianie*.

Cf **ARESTOWANIE**

KK